

Küsimused lastekaitsetöötajale ja lastekaitsetööga seotud spetsialistile

Lastekaitsetöötaja nimi: Triinu Limbak

Omaavalitsuses lastekaitsetöötajana töötamise algus: 08.11.2021 Setomaa vallas ja üleüldse olen lastekaitsetööd teinud alates 2015. a.

Haridus: Bakalaureus sotsiaaltöös ja 2026 a maini kehtiv lastekaitse kutse on omandatud.

Kas on omandatud sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele? Kui jah, siis kutse kehtivuse aeg:

1. Kuidas on lastekaitsetöö omaavalitsuses jaotatud, kas spetsialiseerumise/piirkonna/valdkonna alusel? Millele olete Teie spetsialiseerunud?

Vastus: olen 0,5 ametikohaga lastekaitsetöötaja tervele Setomaa vallale. Olen spetsialiseerunud lastekaitse valdkonnas.

2. Palun nimetage koolitused ja infopäevad, kus olete 2024. ja käesoleval aastal osalenud ning erialane kirjandus, mida olete lugenud.

Vastus: Omandan hetkel Tallinna Ülikoolis magistrikraadi lastekaitse suunal.

3. Kas osate regulaarselt supervisioonidel ja/või kovisioonidel? Kus ja millal viimati?

Vastus: Ei osale. Viimane osalemine oli 2023. aastal.

4. Kas Teile võimaldatakse osalemist tasulistel lastekaitsealastel koolitustel? Millal ja millisel tasulisel koolitusel viimati osalesite?

Vastus: Kui soovin, siis võimaldatakse, aga hetkel on läinud väga suur koormus magistriõpingutele.

5. Millist tuge ja teenuseid (sh lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluses olevatele vanematele) saate oma töös lastele ja peredele pakkuda?

Vastus: nõustamise teenused, tugiisikuteenus (lastele, peredele), vaimse tervise teenused, taastav õigus, perelepitaja.

6. Kas Teil on võimalik pakkuda abivajavale lapsele ja tema perele peretöötaja/tugiisiku tugiteenust? Mitmele perele Teie menetluste hulgast osutatakse praegu tugiteenust?

Vastus: Jah on küll. Hetkel 4-le lapsele.

7. Kirjeldage palun lapse hooldus- ja /suhtlusõiguse vaidluse juhtumi menetlemise protsessi.

Vastus:

- Juhtum jõuab töölauale.
- Urime, kas on kohtuväline või kohtusisene juhtum. Otsusest lähtuvalt.
- Arutelu meeskonnas, kaasates osapooled.
- Eesmärkide seadmine koostöös lastevanematega ja lastega.
- Eesmärkide täitmise jälgimine, määratud tähtaeg.
- Kui see ei toimi, proovime taastavat õigust ja muid nõustamisteenuseid.
- Kui ka see ei toimi, soovitame pöörduda kohtusse, et saada kindel otsus, millest lähtuda ja millele toetuda (seaduslik alus). Aitame kohtusse pöördumise protsessiga. (kohtuvälise juhtumi korral).

8. Kuidas on KOVis korraldatud lastega seotud PPA teatiste vastuvõtmine ja menetlusse andmine?

Vastus:

- PPA teatis tuleb STAR töölauale. Üldiselt helistab piirkonnapolitsei ka meile paralleelselt ning annab juhtumiga seotud taustinfot meile edasi. Koos arutame, vajadusel koos kodude külastused ning ümarlauald.
- Osakonna juhataja tutvub juhtumiga ja sellega kaasneb tavaliselt ka arutelu lastekaitsetöötajaga. Lepitakse kokku esmased käitumisjuhised.
- Lastekaitsetöötaja võtab juhtumi STAR-is vastu, on juhtumikorraldaja, alustab juhtumimenetlusega, kaasates vajalikud võrgustikuliikmed.

9. Kui suure osa hinnanguliselt moodustavad lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumid lastekaitsetööst?

Vastus: kuni 3 aastat.

10. Kes on lastekaitsetöös Teie menetluses olevate hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumite lahendamisel koostööpartnerid? Palun lisage kontaktid: asutuse nimi ja e-posti aadress.

Vastus:

Koostööpartneri nimi/asutus	e-posti aadress
Politsei- ja piirivalveamet, piirkonnapolitsei	anne.lihtmaa@politsei.ee
Sotsiaalkindlustusamet	juhtumipõhiselt
Kohus	juhtumipõhiselt
Rajaleidja	juhtumipõhiselt

11. Kuidas hindate koostööd punktis 10 nimetatud koostööpartneritest asutuste, isikutega?

Vastus: hindan seda punktile 8.

12. Millisest teenusest tunnete puudust, sh lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse juhtumite lahendamisel?

Vastus: jurist, kes oleks sotsiaalvaldkonna küsimustes pädev ja teadlik.

13. Milliseid meetmeid/koostöökokkulepped suhtluskorra täitmise tagamiseks KOVis rakendatakse?

Vastus: vastavalt juhtumipõhised kohtumised osapooltega, tagasisidestamine, dokumenteerime koosolekuid.

14. Mis kaalutlusel algatate/ei algata lapse hooldus-ja/või suhtlusõiguse küsimuses juhtumimenetlust?

Vastus: kuna meil on neid juhtumeid nii vähe, siis me vaatame esiteks kohtuotsust, kui see on olemas ning kui on ühekordne juhtum, siis ei algata (lisame teabe, eesmärgid ja lahendused menetluse toimingute alla) aga kui on pikaaegne, siis algatame.

15. Millele tuginedes annate lapse hooldus- ja suhtlusõiguse küsimustes kohtule seisukohti lapse olukorra ning vajaduste kohta?

Vastus: sotsiaalhoolekande seadus ja lastekaitse seadustele tuginedes, võttes arvesse abivajaduse hindamise tulemusel ning pereliikmete, laste ja võrgustikuliikmete seisukohad.

16. Kuidas jõuate järelduseni ning mida võtate arvesse), milline suhtluskord on lapsele parim (nt 50/50, „linnupesa“ meetod vm)?

Vastus: lapsele on parim suhtluskord, mis võimaldab kontakti säilimist mõlema lapsevanemaga, kui see on vähegi võimalik ning lapsele heaolu tagav. Samuti sõltub suhtluskord mitmest tegurist, sealhulgas lapse vanusest, vanemate elukorraldusest, elukohast ja lapse individuaalsetest vajadustest. Üldiselt ongi oluline, et suhtluskord oleks lapsele stabiilne ja turvaline ning et laps saaks säilitada lähedased suhted mõlema vanemaga.

17. Millistel juhtudel kaasate lapse menetlusse kui vanemad on pöördunud kohtusse?

Vastus: sellisel juhul kui laps on vanuseliselt, arengust lähtuvalt ja ka vaimselt valmis ja küps ning ta seda soovib, et teda kaasatakse menetlusse, see selgub lastega vesteldes abivajaduse hindamise ajal.

18. Kuidas on KOV aidanud kaasa lapse ja lahus elava vanema vahelise suhte säilitamisele ning toetamisele?

Vastus: vajadusel kohtumiste korraldamisel aitamine (ruumid), vahendite ja võimalust loomine (nt videosilla vahendusel, telefoni või meili teel).

19. Kuidas tagate hooldusõigusvaidluse menetluses lapsevanemate võrdse kaasatuse?

Vastus: oluline on mõlema lapsevanema seisukohad ja ootuste/vajaduste küsimine ning selle dokumenteerimine, ühiselt ka kaasamine ümarlaudadele või vähemalt üritame kaasata neid mõlemaid kutsudes. Kuidas koostöö kujuneb on igal juhtumil erinev.

20. Mis on takistused/kitsaskohad võrgustiku töös teise omavalitsusega lapse hooldus- ja/või suhtlusõiguse menetluses juhul kui teine vanem elab teises KOVis? Kas on olemas kokkulepped, juhendid?

Vastus: Toetume sotsiaalhoolekande seadusele, et kui abivajav inimene viibib teise KOV-i territooriumil, siis koostöös selle KOV-ga tuleb tagada inimesele ka abi ning lastekaitseadustest, kus abivajaduse märkamisel ja ennetamisel tuleb ka koostööd teha. Koostöö on üldiselt olnud hea. Kõige keerulisem koostöö on suurlinnadega olnud. Seal ei ole olnud väga entusiastlikke hoiakuid juhtumite lahenduste väljatöötamisel ning meie meelest võetakse kergekäeliselt või pinnapealselt koostööd (nt ei süveneta juhtumitesse ning soovitatakse mujale pöörduda). Vähemalt meie praktikast nähtub nii.

21. Tooge palun välja häid praktikaid (nt ühised kodukülastused, arutelud), kuidas on suhtluskorra toimimist vanemate vahel rahumeelselt tagatud.

Vastus: Hästi aitavad toetavad arutelud mõlema vanemaga ning kui vanemad saavad omavahel rahulikult, neid juhtides ja struktureeritult oma mõtteid üksteisele väljendada.

22. Milliseid takistusi on vanematel esinenud suhtluskorra täitmisel?

Vastus: omavaheline läbisaamine ja koostöö.

23. Kas kohus on pannud kohustusi lastekaitsetöötajale/KOVile suhtluskorra tagamiseks vanemate vahel? Kuidas te olete need olukorrad lahendanud? Milline on lapse üleandmise ettevalmistuse protsess (sh töö vanema ja lapsega)?

Vastus: Ei ole. Kui on kohtuotsus, siis sellest tuleb kinni pidada ning vajadusel saame oma tööaja sees pakkuda sotsiaalnõustamist.

24. Mida teete kui lapse üleandmine ei õnnestu?

Vastus: oleme kaasanud üldjuhul piirkonnapolitsei või vastavalt juhtumile ka teisi perekonnaliikmeid.

25. Kas KOV hindab regulaarselt üle lapse abivajaduse ka siis kui on olemas vanemate vaheline kokkulepe (või kohtulahend) suhtluskorra täitmiseks?

Vastus: teeme hindamisi vastavalt vajadusele, kui on probleeme rohkem teeme korduvhindamisi.

26. Millal ja kuidas selgitate lapsele suhtluskorra otsus(t)e täitmise vajadust?

Vastus: sellisel juhul kui laps on vanuseliselt, arenguliselt ja ka vaimselt valmis, siis kaasame. Arutame lapsega temale omasel viisil, olles samal tasandil ning püüdes olla ka toetav ning mõistev.

27. Kas ja kui palju räägite asjaolud läbi osapooltega lapse üleandmisel? Kuidas tagate lapse heaolu üleandmise protsessis?

Räägime läbi mõlema osapoolega, et protsess kulgeks lapse heaolu arvestades võimalikult hästi ja rahulikult.

28. Mis on teie praktikad, kui laps on teisest vanemast kaugenenud?

Vastus: selliseid juhtumeid väga ei ole olnud. Pigem on sünnist saati eraldamisi, kus vanem on vaimupuudega ning on lapsed unustanud või ei näita üldse huvi nende suunas. Praktikad on pigem olnud nii, et lapsevanemad proovivad takistada lapsega kohtumisi ise ning siis lapsed kaugenevad oma vanemast.

29. Kuidas tunnete end hooldus – ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumites? Millist tuge vajate?

Vastus: vajaksin rohkem juriidilist tuge ja nõuandeid lastekaitse valdkonna vaatega. Lastekaitse oleks vaja ka meelde tuletavaid ühiskoosolemisi ja sisulisi, praeguse ühiskonna multiprobleemide kontekstist lähtuvaid koosolekuid. Nt maakondlikult tulevad lastekaitsetöötajad kokku ning saavad oma vahel kogemusi ja häid praktikaid jagada k.a koostöökohti leida.

Vajadusel lisage palun infot olulistel lastekaitse teemadel, mida pole käesolevas küsimustikus käsitletud, kuid mida peate oluliseks.